

Gió: Nguồn năng lượng sạch và vô tận

Tác Giả: Hà Táng Cát/Ngái Viát
Thứ Bảy, 18 Tháng 12 Năm 2010 19:27

Tá đáu thá ká 21, đán phát báng sác giá đã phát trián rát nhanh,

tuy hián nay mái chá vào khoáng 2% đán lác cáa tát cá nhà máy đán các loái khác, nháng đát tính đán năm 2020 sá cung cáp đác 20% nhu cáu tiêu thá trên thá giái và có thá gán 100% đát mát sá quác gia.

Mát trái giá đá Anh. (Hình Jeff J Mitchell , Getty Images)

Đáu đám cáa đán giá - hay phong đán, gái tên theo kiáu tháy đán phát báng sác nác và nhiát đán dùng chát đát - là đác sán xuát báng năng láng sách không gây ô nhiám hoác tác đáng đán môi tráng và tái táo bát tán.

Giá là sá chuyán đáng giáa các khái không khí có nhiát đá và áp suát khác nhau do tác đáng cáa ánh náng mát trái. Nhá thá giá là mát đáng cáa năng láng mát trái nháng có thá sá đáng đá dàng, tháng xuyên và rá tián hán. Các tám thu năng láng mát trái rát đát tián và chá hoát đáng đác vào ban ngày.

Gió: Nguồn năng lượng sạch và vô tận

Tác Giả: Hà Táng Cát/Ngái Viát
Thứ Bảy, 18 Tháng 12 Năm 2010 19:27

Đáng năng cáa gió có thể chuyển thành cá năng nhá trong cái xay gió (wind mill) hay đán năng báng turbin-gió (wind turbine). Mái cá sá phát đán báng sác gió, đá cá gái là trái gió (wind farm) táp trung hàng trăm đán hàng ngàn đán vá turbines, Dòng đán sán xuát ra có công suất táng háp đá mánh đá đáa vào lái (grid), nghĩa là há tháng máng kát háp giáa nhiáu nhà máy đán, đáng dây tái đán và đáng dây phân phối đán tát cá các nái sá đáng.

Thành phán căn bán cáa mái turbin là rotor (quát háng gió) làm quay trác chính và háp sá (gear) chuyển thành ván tác quay nhanh hán cho máy phát đán.

Nháng turbine lán ngày nay có bá đán tá đáng đá đáu chánh háp sá theo ván tác quay thích áng và đáu khián rotor vá háng luáng gió hoác hám lái khi gió quá mánh. Đáu kián tái á đá turbine hoát đáng là sác gió tá 11 đán 55 đá m/giá

Có hai loái turbine-gió căn bán: trác ngang và trác đáng.

Turbine-gió trác nám ngang đát ngay trên đáu cát cao, rotor thông tháng là kiáu 3 cánh, háng ngác hoác xuôi chiáu gió.

Turbine-gió trác đáng có thể đát gán hay trên mát đát, vái nhiáu kiáu cánh quát háng gió khác nhau, trong sá đó có kiáu Darrieus (tên cáa nhà phát minh ngái Pháp) hình dáng táng tá nhá chiác máy đánh tráng gà.

Mái loái và kiáu đáu có nháng áu và nhánh cá đám vá pháng đán ká thuát, cháng hán trác đáng không cán phái đái háng rotor mà lúc nào cũng háng đá cá gió, nháng do lác xoán (torque), nên khó đát trên trá cao, mà gán mát đát thì sác gió yáu và không đáu. Vì váy nháng turbin công suất lán ngày nay đáu là loái trác ngang đát trên nháng trá rát cao.

Tá hán 20 năm nay, bên đáng đán San Francisco và San Jose ngái ta có thể tháy nhiáu cánh quát đá kiáu đát trên sán núi á các đán đáng Altamont đáng 508 và Pacheco đáng 152. Đó là trái gió đáu tiên á Hoa Ká táp trung tái 4,900 turbines lán nhá vào thái ká cao đá m.

Giới: Nguồn năng lượng sạch và vô tận

Tác Giả: Hà Táng Cát/Ngái Viát
Thứ Bảy, 18 Tháng 12 Năm 2010 19:27

Công suất thiät käa träi gió Altamont Pass là 576 megawatts (MW = 1 triáu watts hay 1,000 kilowatts) nhäng công suất häu däng trung bình chä là 125 MW vì không phäi lúc nào các turbines cũng đä säc gió đä chäy. Đän nay träi Altamont Pass đang đäc cäi tiän, thay thä các turbines nhä läi thäi bäng nhäng turbines có công suất län hän.

Đä có mät so sánh cä thä, công suất thiät käa các nhà máy thäy đän Hòa Bình á Viát Nam väi 8 turbines näc là 1,920 MW và “Hoover Dam” gän Las Vegas väi 17 turbines näc là 2,080 MW. Nhäng đäp näc cũng có thä không đä näc vào mùa khô đä hoät đäng hät công suất, tuy nhiên ít khi đäi 50% công suất lý thuyät.

Bây giä täi nhiäu näi trên các sän núi và sa mạc có nhäng “phong träi” täp trung hàng trăm cánh quät häng gió. Ba khu väc quan träng nhät á California là các đäo Altamont phía Đäng San Francisco, Tehachapi Đäng Nam Bakersfield và San Gorgonio gän Palm Springs.

Näm 1995 phong đän do California sän xuät bäng 30% toàn thä giäi, nhäng đän nay chä còn chiäm mät tä lä rät nhä vì trên toàn quäc Hoa Kä cũng nhä thä giäi, có nhäng träi gió län hän nhiäu và sän xuät ra dòng đän công suất mänh.

Trong vòng 10 năm nay, ngành đän gió phát triän nhanh, năm 2010 công suất thiät käa các máy phát đän gió trên thä giäi bäng 200 GW (200 tä watts).

Näm 2004 công suất täng cäng cäa phong đän á Hoa Kä chä có 6 GW, năm 2010 đã lên täi 35 GW, đäng đäu thä giäi. So sánh cách khác, 40 GW là gäp hai län công suất cäa nhà máy thäy đän Tam Hiäp, đäp thäy đän län nhät thä giäi trên sông Đäng Tä á Trung Quäc, chi phí äc läng 40 tä dollars và xây đäng trong 15 năm.

Mäc đäu väy, phong đän mäi chä đäp äng 2% nhu cäu đän läc Hoa Kä và đä tính sä lên täi 20% năm 2030. Tiäu bang Texas đäng đäu vä công suất phong đän, 9.5 GW, 5% nhu cäu đän, và Roscoe Wind Farm công suất thiät kä 740 MW là träi gió län nhät thä giäi. Iowa đäng hàng thä nhì 3.7 GW, 14.2 %; California đäng hàng thä ba 2.8GW, 2.8%. Công tác thiät kä phong đän là mät ngành kä nghä quan träng đang phát triän, sä đäng 90,000 nhân công á Hoa Kä.

Giáo: Nguồn năng lượng sạch và vô tận

Tác Giả: Hà Táng Cát/Ngái Viát
Thứ Bảy, 18 Tháng 12 Năm 2010 19:27

Đác và Trung Quác đáng háng nhá vá phong đán cho đán nay, công suát thiát ká 25 GW. Trung Quác có tiám năng phong đán rát lán, trên đát lián cũng nhá ngoài bián, và đác biát chú tráng đán viác phát trián nhám giám nhá nhu cáu tiêu thá năng láng dáu khí hay than đá gây nhiáu ô nhiám...

Táng công suát thiát ká đán gió cáa Liên Hiáp Âu Châu (EU) là 75 GW và Đan Mách, nác tiên phong trong lãnh vác này, đán nay 20% đán sá đáng do tá phong đán. 50% turbine gió công suát lán ở Trung Quác do Đan Mách chá táo.

Mái turbin-gió có công suát tá vài trăm watt đán vài triáu watt (MW). Turbin gió lán nhát hián nay là Enecon E-126 tái Đác, công suát 7 MW, đát trên trá cao 130 mét, đáng kính cáa rotor 126 mét. Nháng nhiáu quác gia khác có đá án làm nháng turbine lán hán náa, công suát trên 10 MW.

Nám tái Na Uy sá hoàn thành mát turbine 10 MW đáng kính rotor 156 mét, đát trên trá cao 100 mét ngoài bián, trá giá thiát ká \$70 triáu...

Viác thiát ká phong đán đòi hái nháng ngân khoán đáu tá lán, tuy nhiên sau đó háu nhá không phái tán kém thêm gì ngoài viác đáu hành và báo trì.

Trung bình tuái thá cáa các turbine gió tá 20 đán 25 năm. Giá cáa mái turbin gió phá thuác táng cá và loái máy, trá gán, đáng dây đán, máy bián thá, chi phí chuyên chá, láp đát,... ngoài ra còn có các ván đáng nghián cáu đáa đám, háng đán sá đáng, báo trì, và nhiáu yáu tá khác náa.

Trung bình các turbin-gió loái lán dùng cho tháng mái phí tán vào khoáng tá \$1,2 triáu đán \$2.6 triáu cho mái MW (1 triáu watts hay 1,000 kW) công suát thiát ká. Nhá váy háu hát các turbin-gió tháng mái hián nay có công suát cá 2 MW trá giá khoáng \$3.5 triáu.

Nháng turbin-gió loái nhá tát nhiên rá hán nháng phí tán tính theo công suát lái đát hán nhiáu nghĩa là hiáu quá kinh tá tháp. Mát turbin-gió 10 kW chá đá đáng cung cáp đán cho mát nhà, trá giá khoáng \$35,000 đán \$50,000.

Gió: Nguồn năng lượng sạch và vô tận

Tác Giả: Hà Táng Cát/Ngái Viát
Thứ Bảy, 18 Tháng 12 Năm 2010 19:27

Trên nguyên tắc môi trường đi đầu có thể đặt turbine gió và bán điện đi dùng cho các công ty điện lực, tuy nhiên trong thực tế còn có nhiều phức tạp khi thu được giá vì chi phí vận hành môi trường đi đầu.

Do đó dòng điện sinh ra từ các turbine công suất nhỏ khoảng dưới vài trăm kW chỉ được sử dụng ngoài môi trường (off-grid) nghĩa là riêng rẽ tại chỗ cho một số ít nơi tiêu thụ ngay địa phương.

Cho đến năm 2005, Trung Quốc chỉ tạo hay nhập công nghệ khoảng 200,000 turbine loại nhỏ này và đang đầu tư gia tăng loại phong điện ngoài môi trường.

Không phải ở đâu cũng có gió mạnh và thổi xuyên quanh năm. Vì vậy muốn lắp đặt turbine, các công ty đã phải nghiên cứu địa điểm vùng đất chọn khu vực tại đó. Nếu phải dùng điện từ nhân, như điện ruồng, nông trại, thì phải trả mức giá năm cho một turbine gió khoảng từ \$3,000 đến \$4,000.

Trên núi cao và ngoài biển là nơi có gió mạnh, thuận lợi để đặt turbine hay lắp đặt turbine, tuy nhiên chi phí thi công rất cao.

Cũng có nhiều ý kiến hoài nghi, một số người cho rằng sẽ có nhiều khó khăn khi thu được giá để vận hành môi trường đi đầu nếu điện gió chỉ là một phần quan trọng.

Những người khác lo ngại sẽ phát triển nhiều turbine gió có thể ảnh hưởng đến môi trường, khung cảnh tự nhiên và nguy hiểm cho động vật hoang dã đặc biệt là loài chim. Theo quan báo về thiên nhiên Hoa Kỳ, mỗi năm có từ 10,000 đến 40,000 con chim chết vì điện các cánh quạt gió.

Tuy nhiên theo nghiên cứu, số chim bị nạn vì quạt gió còn thấp hơn số chim chết vì ảnh hưởng của việc sử dụng thuốc trừ sâu không sạch khác.

Giáo: Nguồn năng lượng sạch và vô tận

Tác Giả: Hà Táng Cát/Ngái Viát

Thứ Bảy, 18 Tháng 12 Năm 2010 19:27

Cuái cùng thì mái ngái đáu phái nhìn nhán ráng vái nguán nhián liáu khai thác tá các má ngày mát cán đán và háu quá tác hái cáa khí carbonic gia tăng trong sá phát trián ká nghá, giá trá cáa nguán năng láng sách và phong phú nhá giá đáng cáa khai thác sá đáng đáng mác là háp lý và hát sác cán thiát. (HC)